

**TOSUN TERZIOĞLU ANMA, 23 ŞUBAT 2017,
AYŞE KADIOĞLU – Sabancı Üniversitesi Rektör Vekili (EKİM 2016 – OCAK
2018)**

Değerli arkadaşlar,

Hepimizin bu kampüsün her köşesinde Kurucu Rektörümüz Tosun Terzioğlu ile birçok anısı var. Hepimizin hayatına değmiş ve üniversitemizin kurucu ilkelerine can vermiş Tosun hoca'mızı bir yıl önce bugün kaybettik. Tosun hocamızın hayatına değdiği meslektaşları, çalışma arkadaşları, dostları, bir yıl önce cenazesinden önce gerçekleştirdiğimiz törende onunla ilgili kendi gözlemlerini anlatmışlardı. O gün ailesi adına sevgili kızı Derin Terzioğlu bir konuşma yapmıştı.

Tosun Terzioğlu, Kurucu Rektörümüz olarak üniversitemizin temel ilkelerinin, kültürünün oluşmasında müthiş etkili olmuş bir insan. Mütevazılık, dinlemeyi bilmek, yapıcı olmayan tavırlardan ve hiyerarşiden haz etmemek gibi kişisel özelliklerini bu kültürün oluşum sürecine taşıdı. Sabancı Üniversitesi'nin kurumsal kültüründe akademik özgürlüklere verilen değer Türkiye'de üniversiteler tarihine geçecek önemde bir örnektir. Bunda Tosun hoca'nın çok önemli rolü olmuştur. Tosun hoca, bu üniversitede kamusal entelektüel olmayı önemseyen ve akademik mecraların dışında da zaman zaman yazılar yazan akademik kadronun her zaman arkasında durdu. Akademik mükemmeliyete önem verirken, akademisyenlerin kamusal entelektüeller olarak işlevlerine de değer vermeyi ihmal etmedi. Kendisi de yaşamıyla bu anlamda bir örnektir. Mükemmel bir bilim insanı olmak ile topluma ve doğaya değmeye çalışmanın bir arada olabileceğini kendi yaşamıyla göstermiştir. Türkiye'de eğitim konusunun her aşaması ile ilgilenmiş, bugün artık tarihe geçen yazılar kaleme alarak yapıcı düşüncelerini önemli siyasal dönüm noktalarında herkes ile paylaşmaktan imtina etmemiş bir insandı. Cesaret gösterilmesi gereken yerlerde sağlam durmuş ve üniversitemizin özgün yapısının korunması için çok emek vermiştir. Onun cesareti ve kararlılığı sayesinde bugün birçok ayırdedici özelliğimizi, mesela bölümlere değil, fakültelere öğrenci kabul eden ilk üniversite oluşumuzu muhafaza etmekle kalmadık, bunun başka üniversiteler tarafından da gerçekleştirilebilmesinin yolu açıldı. Cesaretine bir başka örnek de şudur...Türkiye için

dönüm noktası sayılacak bir konferansta, 2005’de, bu toprakların mazisini anlamamızın aynı hataları yapmamak için önemini vurgulayan akademisyenlere destek vermiş, konferansın toplanması için büyük emek vermiş ve hatta açılışta cesaretle bir konuşma yapmıştı. Ben o konuşmayı dinleme ayrıcalığını yaşamış bir akademisyen olarak şu sözlerini hatırlıyorum: “bir eşiği geçiyoruz” demişti. Konuşmaktan, diyalog kurmaktan asla bir zarar gelmeyeceğini vurgulamış ve “bakın göreceksiniz eşiğin öte tarafında öyle korkunç canavarlar yok” demişti.

Tosun hoca ile 17 yıl birlikte çalışmış ve verdiği sayısız demeç ve söyleşide yanında yer almış olan değerli arkadaşımız **Nesrin Balkan** dün gazeteSU’da yayınlanan enfes yazısında şöyle diyor: “[Tosun hoca] Verdiği röportajlarda da sık sık vurguladığı gibi, öğrencilerin kendi ayakları üzerinde durabilen, soran, araştıran özgür düşünceli bireyler olarak yetişmesinin temel hedef olduğunu, Sabancı Üniversitesi’nin sisteminin buna göre oluşturulduğunu söylerdi. Merak etmenin, soru sormanın önemini, eğitimin, öğrenmenin karşılıklı olduğunu hocaların da öğrenciden çok şey öğrenebileceğini, önyargı ve kalıplaşmış düşünce ile beyinleri sınırlandırmanın insanın ilerlemesine engel olacağını dile getirirdi.”

Hepimiz Tosun hoca’yı kendi içimizde anyıyoruz. Hepimizin onunla sayısız anısı var: kimisi öğretici, kimisi, cesaret verici, kimisi gülümseten...anılar...Benim gözümde tüm Sabancı Üniversitesi camiasının kanatlarının arkasındaki rüzgardı Tosun hoca...

Ayşecan Terzioğlu, Tosun hoca’nın en değerli hazineleri olan iki kızından biri. Kendisi bugün aramızda. Tosun hoca’nın değerli eşi **Nuran Terzioğlu** da aramızda. Her ikisine de burada bizler ile oldukları için teşekkür ederim. Ayşecan Terzioğlu doktrorasını The City University of New York’da Kültürel Antropoloji alanında 2007’de tamamladı. Lisans ve Yüksek Lisans eğitimini ise Boğaziçi Üniversitesi Sosyoloji bölümünde aldı. 2010’dan bu yana Koç Üniversitesi’nde dersler verdi. Bu Bahar döneminde ise Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi’nde iki ders veriyor Bugün Ayşecan Terzioğlu aramızda ve düşüncelerini bizler ile paylaşacak.

Şimdi sizler ile Sabancı Üniversitesi olarak Tosun hocamızı kampüsümüzde yaşatmak için neler yapmakta olduğumuzu paylaşmak istiyorum. Bunu bilmek istediğinizi hissediyorum ve bu bilgileri sizler ile paylaşmayı bir borç biliyorum.

Bugün sizlere bu anlamda aktarmak istediğim 3 kurumsal düzenleme var: Birincisi SÜMED'in yani Mezunlar Derneği'mizin bünyesinde Tosun hoca'nın vefatının hemen ertesinde oluşturulmuş olan Tosun Terzioğlu Burs Fonu'dur. Bu fon mezunlarımızdan, SU ailesinden ve SU severlerden katkılar ile büyümektedir. Bu fon ile ilgili bizi kısaca bilgilendirmesi için Mezunlar Derneği'mizden **Zeynep Bahar Çelik**'i buraya davet edeceğim.

Bundan sonra sözünü edeceğim **iki** düzenleme ile ilgili alınmış Mütevelli Heyeti kararları var: Birincisi, Tosun Terzioğlu ismi ile oluşturulacak olan Matematik Kürsüsü. Bu Kürsü'nün oluşturulmasına yönelik bir Mütevelli Heyeti Kararı bulunmaktadır. Bu konuda bundan sonra atılacak adımları (Fellowship'ten Kürsü'ye doğru evrilecek süreci) aktarması için Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Dekanı'mız **Yusuf Menceloğlu** hoca'ya sözü vereceğim.

Mütevelli Heyeti kararı alınmış olan diğer konu ise Tosun Terzioğlu Bahçesi ile ilgili. Tosun Terzioğlu Bahçesi kampüsümüzde inşa edilecek bir bahçe projesidir. Yüzünüz giriş kapısına/yola dönük iken Bilgi Merkezi'nin sağında kalan alan bu projenin gerçekleştirileceği alandır. Büyük bir projedir; önemli bir altyapı çalışması gerektirmektedir. Eğitimi aksatmadan bu gerçekleştirilmeye çalışılacak. Elbette bahçe olduğu için, gözönünde bulundurulması gereken mevsimsel konular da vardır. Ancak proje onaylanmış ve proje çalışmalarına başlanmıştır. Tosun hoca bu kampüs içindeki bitkilerin her biri ile bizzat ilgili idi. Birlikte kendisi ile kampüste yürümüş olanlarımız bilir, yanından geçtiği her bir ağaç, bitki ile ilgili sözü vardı. Geçenlerde Tosun hoca'nın çok sevdiği söylenen "kış tatlısı" ismi verilen bitki ile tanıştım, daha doğrusu peyzaj projesini yürüten arkadaşlar tarafından tanıştırıldım...inanılmaz bir güzellik girdi hayatıma. Peyzaj projemizi yürüten arkadaşlar Tosun hocayı yakından tanıyorlar ve yıl

boyu açacak, onun sevdiği bitkilerden, ağaçlardan, içinde akan sular olan, oturup nefeslenecek, düşünecek, sohbetlere dalmaya imkan verecek olan banklar olan bir proje yaptılar. Şimdi, bu proje ile ilgili biraz daha bilgi verebilmek için Genel Sekreterimiz **Haluk Bal**'a söz vereceğim.

Siyasal kuramda, Immanuel Kant'a köklerini götürebileceğimiz bir siyaset anlayışı vardır. Buna göre iyi siyaset insanlara nasıl mutlu olunacağını söylemez; iyi siyaset daha ziyade insanlara mutluluğu kendi tanımladıkları şekliyle aramaya imkan veren kanalları yaratır. Kişiler için mutluluğun yukarıdan tanımlanması ile kişilerin kendi mutluluklarını kendilerinin arayabilmesine imkan verilmesi ve buna yönelik kanal açılması arasındaki önemli farkın Tosun hoca'yı anlamaya yardımcı olacağını düşündüm. Tosun hoca da mutluluğu, başarıyı kendi tanımladığımız şekilde arayabileceğimiz kanalları yaratmayı önemseyen bir insandı. Ben bu bahçeyi de öyle görüyorum. Sabancı Üniversitesi camiasının kendisini dinleyebileceği, düşünebileceği, birbiri ile konuşabileceği bir alan olacak bu bahçe...

Son olarak sizler ile bugün Tosun hocamızın hayata değen yazılarını, sözlerini paylaşmak istiyorum. Biz Rektörlük Ofisi olarak Tosun hoca'nın bazı kitaplarını tedarik ettik--- bunlar bilimsel yayımlarından ziyade hayata değen düşüncelerinin yer aldığı kitaplar---ve bunları, onu kendi düşünceleriyle anmak adına, dileyenlerinize hediye etmek istedik. Burada bulunan kitaplar arasında bazılarının baskısı halen mevcuttu ve bunları edinebildik ancak bazılarının baskısı tükenmişti, dolayısı ile bazılarında çok az sayıda var; yine de bulabildiğimiz kadarını buraya getirdik. Burada Tosun hoca'nın *Çoklu Düşünce* başlıklı, yazılarını biraraya getiren kitap var. Üç yazar ile birlikte (ki bunlardan birisi **Üstün Ergüder** hocamız) eğitime ilişkin düşüncelerini topladıkları kitap var. *Atatürk ve Bugün* başlıklı kitap var. Değerli hocamız **Ayşe Gül Altınay**'ın derlediği *Ebru* başlıklı kitaba yaptığı kısacık ama bir o kadar etkileyici metni de çoğalttık ve buraya getirdik. En son yayınlanan, değerli hocamız **Deniz Kurtoğlu Eken**'in Tosun hoca ile söyleşi yaparak kaleme aldığı, *Bir Dünya İnsanı* başlıklı, Bilgi Üniversitesi yayımlarınca basılan kitap da burada mevcut. Tosun hoca ile birlikte bu kitabın imza günü yapılmıştı. Ben de oradaydım o gün.

Biz bugün burada bu kitapları sizinle paylaşalım, bugün söz Tosun hoca'da olsun, dikkatimizi bu sözlere verelim istedik.

Bir Dünya İnsanı başlıklı kitapta “Bahçe” başlıklı bir bölüm var. Bu bölümde, **Nesrin Balkan**'ın dünkü gazeteSU yazısında da dikkat çektiği “kendi ayakları üzerinde durma” konusunu ağaç metaforu ile dile getiriyor Tosun hoca ve şöyle diyor: “Her ağaç farklı...Kendi kökü suyu bulunca ondan sonra büyüüp gidiyor.” Burada sözünü ettiği kökün suyu bulması önemli. Kök suyu bulunca ağaçları sulamaya gerek kalmıyor ve Tosun hoca bunu insanların büyümesine, kendi ayaklarının üzerinde durmasına benzetiyor. Aynı bölümde “öğrenmenin karşılıklı olmasına” verdiği önemi ise şöyle dile getiriyor Tosun hoca: “İyi eğitim kurumları her öğrencisinden bir şey öğrenir ve ona göre de kendini değiştirir ve geliştirir...”

Yine aynı bölümde şöyle diyor Tosun hoca:

“...eğitim kurumları biraz zeytin ağacı gibidir, biliyorsunuz zeytin ağacı çok yaşar...Ağaç belki yüzyıllık oluyor ama dikkatli bir şekilde budandığı ve bakıldığı zaman sanki yirmi-yirmi beş yıllık ağaç gibi gayet sağlıklı gözüküyor. Eğitim kurumları da tabii ki ağaca benziyor. Ne kadar sağlam, ne kadar iyi kurulursa kurulsun devamlı etrafına bakmak, kendine bakmak, kendini irdelemek, devamlı daha iyisini yapmak suretiyle yenilikler peşinde olmalı.” Sonrasında ise kampüse ekilen bitkileri, ağaçları (mesela sakuraları) anlatıyor, bu kararları nasıl konuşarak üniversitemizin çalışanları, hocalar ile birlikte verdiklerini anlatıyor ve bu bakımdan kampüs için “benim katkıda bulunduğum bir bahçe” diyebilirim diyor. Meyve ağaçları dikilince, öğrencilerin meyveleri henüz olgunlaşmadan koparabileceği, dallarının kırılabileceği kaygısı kendisine aktarıldığında, cevaben şöyle diyor Tosun hoca: “Ama kırılırsa kırılısın yani. Çocukken ben de ham, olmamış erik çok topladım. Onun zevki başkadır. İleride yani büyüdükçe ‘hah ben buna bakarsam daha güzel kayısı yiyebilirim’ diyeceklerdir.”

Yani güveniyor... insanların bir nebze kendi hallerine bırakıldığında doğruyu bulacaklarına güveniyor. Bu bir eğitimci için ne kadar değerli bir özellik, bunu düşündüm okuyunca...

Evet...Tosun hoca'nın sözleri, düřünceleri eminim ufkumuzu amaya devam edecek.

Dileyenleriniz kitapları ve metinleri çıkışta alabilirsiniz.

Buđün burada olduđunuz için çok teşekkür ederim. Hepinize verimli bir akademik dönem dilerim.